

Protesty Evropy.

Během jednání o zprávě konferenčního výboru kongresního o hledně celní předlohy uváděl poslanec M. N. Johnson ze So. Dakoty různé protesty a námítky, kteréž došly naší vládu od zástupců různých zemí, kteréž sice jsou zajímavými, ač padly arci na skálu a nedošly sluchu. Ve všech těchto protestech dovolávají se různé země přátelských obchodních styků dosavadních a usilují o to, aby nebyly porušovány změnami celními, jak navržený zákonem Dingleyho. Někteří ze zástupců vlád těch odmítají, že by chtěli zasahati do vnitřních záležitostí Sp. Států a dovozují, že činí tak jen v zájmu vespolného obchodu.

Vyslanci německý a rakouský protestovali hlavně proti uložení zvláštního cla na cukr ze zemí, jež platí premii na vývoz. Zástupce Anglicka protestoval zejména proti zvýšení cla na ryby. Generální konsul řecký stěžoval na obmyšlené zvýšení cla na hrozinky. Argentina vzpíra se proti clu na kůže a vlnu. Vyslancem švýcarským vyslovil obavy, že bude náš zákon velice na újmu švýcarskému průmyslu hodinářskému, hedvábnickému a zboží vyšivového a dovolával se přátelského smýšlení sesterské republiky. Vládě turecké není vhod clo na opium. Vyslancem belgický stěžoval na clo na cement a ryby. Vyslancem italským protestoval proti zvýšení cla na italské ovoce, zejména pomeranče a citrony a při tom oznámil, že prý ještě clo bude zvýšeno, vláda italská nezruší přísná opatření, kteráž učinila vůči dovozu amerického masa.

A tak všechny vlády evropské bez výminky měly nějaké námítky proti naší celní předloze. Námítky tyto psány byly ovšem diplomaticky, zdvořile, za to však časopisy různých zemí nepokrytě vyhrožovaly odvetou a kdo ví čím ještě. Ani na protesty zástupců různých vlád, aniž na strašáky časopisů nebral ovšem kongres nicžádného ohledu a upravil zákon celní tak, jak země naše má toho zapotřeby. To bylo ovšem jednání zcela správné, neboť pochybuje, že by mohla kterákoliv z oněch vlád uvésti případu, v něm by naše vláda byla chtěla zasahati do jejich zákonodárství a předpisovati aneb doprošovati se, co by vůči nám a v náš prospěch učiněno býti mělo.

Sp. Státy na štěstí nalézají se v postavení takovém, že nejsou závislími na žádné ze zemí evropských a nepotřebují se obávat žádné politiky odvetné. Co my z Evropy nevyhnutelně potřebujeme, jest dojísta skrovně a nechť si to z oboru potravin aneb výrobků, můžeme toho zde sami dočísti. Nejhlavnější v tom ohledu jest ovšem cukr, však přívoz z Evropy můžeme snadno postrádat a nemáme o tom pochybnosti, že zahájení nějaké politiky odvetné, uzavření se vůči Americe, bylo by tím nejprospěšnějším co by evropské země učiniti mohly pro nás. Kdybychom to, co nyní z Evropy dostáváme odtamtud více obdržeti nemohli, počali bychom to dojísta zde vyráběti neb pěstovati v dostatečném množství k zásobování veškerých našich potřeb a tak na vždy bychom učinili konec přívozu z Evropy. Jinak se to má však s tím co Evropa od nás ku puje. Nechťsi jest to bavlna, tabák, maso, chleboviny, aneb cokoliv jiného co Evropské prodáváme, bylo by jí dojísta za těžko bez toho se obejít aneb náhradu jinde nalézti a proto na všechny ty hrozby a strašáky můžeme zůstatí zcela klidnými. Evropská státníci vědí dosti, aby neškodili sami sobě.

Evropa ovšem velmi těžko postrádáti bude trh americký, neboť

již z těch jejich jednomyslných protestů vysvitá, že považují tyž za nejlepší trh jaký mají. Vlak nám musí se jednati v první řadě a především o náš blahobyť, o povznesení a rozvoj našeho vlastního domácího průmyslu a teprve z přebytku můžeme poskytovati zemím jiným.

Ty jednomyslné námítky ostatních zemí jsou zároveň důkazem že nový celní zákon může nám býti pouze ku prospěchu tak jako minulý zákon demokratický byl ku prospěchu jim.

Amerika.

Některé myšlenky o vystěhovalcích.
PÍSE V N. L. FR. HERITES.

VIII.

Nevysvitá z předcházejícího, že Amerika intelligence si docela nevadí, že vědomosti, vědění, vzdělání jsou tu bezcenná přítěž. Také se tak píše na mnohých stranách. Zrovna naopak jest tomu. Zde pravá honba v každém oboru po každé špetce lepšího vniknutí a širšího rozhledu, na všech stranách zápolení, kterak druhého předstihnouti nejen při práci, ale též lepší znalostí věcí, chytrostí, duchem vyvíhnuti se nad něho. Že se při tom po většině jedná

aspoň centiku, často dostává se s těmi zásadami všeobecně platnými do sporu. A často mezi vystěhovalci čerstvě přišlími, z úplného nepochopení podstaty té snahy, z jejího nesprávného výkladu, vyvíjí se honba po dollari za každou cenu a bez ohledu na všecko, i dětem nejen trpěná a od nich přijímaná, ale namnoze od nich žádaná, jim rodiči poručená.

Také mezi přistěhovalými Čechy takové věci se přiházejí, ačkoli dlužno dosvědčiti, že výmínečně; v krajaňských kruzích amerických jako trestuhodná darebnost jsou bezpodmínečně odsuzovány.

Američan i když opustil školní síň, rád vždy navazuje dále tam, kde přetrhl své školní učení; k tomu hojná vzdělávací zařízení v Americe ovšem přispívají a v mnohém případě jedině to umožňují. Často opatřeje sobě Američan určité zaměstnání životní už předem jen proto, aby právě mohl pracovati dále jistým duševním směrem, který si byl vyvolil, pro který má zálibu a v němž chce úspěchů se dodělati. Jest něčím zcela obyčejným na př., že někdo stane se učitelem někde na venku mezi farmami na samotě; šest, osm měsíců trvá taková letní škola farmářská, za tu dobu skrovně jsou živ vydělá si a ušetří tolik, že

kýsi normál, nechce být považován za docela nevědomého hlupáka a naprostého nevdělance, který ani neví, co ve světě se děje a nezná ani každému přístupný rozhled o pokračujícím každým dnem vývoji a pokroku lidstva jako celku. Proto každý čte, aspoň noviny v Americe čte každý. Jest v tom ovšem jako u nás a snad i více nebezpečí politického bramarbaštví, docela povrchního obalu do slupky vyčtených, naučených fráží bez jakéhokoli jádra myšlenkového. Po většině však nelze zapřítí, že tvoří se tak slupka, pod níž soustřeďuje se přece jen jádro dobré a tvrdé.

Nu žádný způsob tedy není v Americe intelligence zbožím snad docela nehledaným. Naopak, jak praveno, každý se žene, aby zrnka vzdělání, jež by dalo mu aspoň vzhled gentlemana, si opatřil. Vzdělání opravdové, intelligence opravdová (nejenom v našem jaksi smyslu), jest tu nejlepší zbraní v zápasech životních. Právě jen pravou intelligencí v kterémkoliv oboru lidské činnosti dá se něčeho v Americe dosáhnouti. Bez intelligence nikdo se tak snadno nikam nevyšvihne.

Avšak vzdělání z Evropy přinesené, jako všechny dovednosti v Evropě osvojené (ruční, femeslné), z pravidla jakoby měly bezúčelně utonouti v nevlidných poměrech názorů i života, jež člověka za mořem přivítají. Musí se nejprve jaksi vše, aby se tak řeklo, v novém světě obroditi, v nové půdě se aklimatisovati, a teprve z ní zas znova vyrůstí, aby k platnosti přivedeno býti mohlo i vydalo ovoce.

IX.

Nenáležím k lidem, kteří o Americe jako celku špatně soudí. Kteří nevidě v ní nic, než vtělený egoismus, brutální zápas jednoho s druhým, shon a honbu za dollarem, samou všednost a proudu života. Kteří odvracejí se od "Nové země" s pošklebkem, jako od kariatury, k jaké dospělo tam lidstvo na svých cestách za pokrokiem a blahem, i hledí si a láská milostně svoji Evropu s její škrabošskou jemných způsobů a ustálených zvyků společenských, které opravdu tak velice se liší od oněch toho zámožského surovce a divocha.

Nesmíme zapomenouti nikdy, že tu vše jest nevykvašeno ještě, nehotovo, vše tu pořádk kypí a vře. Vlak bude ze všeho jednou dobré a zdravé víno, z něhož Evropa sama, která novou zemi vychovala svým mlékem, bude píti k svému osvětlení a omládnutí. Amerika jest nepopíratelně země veliké budoucnosti.

Ale přítomnost jest zahalena hojně v zlou plíseň, v níž tisíce a tisíce lidských much neúprosně tone a bídne hyne a tisíce a tisíce jiných jen s napjetím všech sil, s námahou přímo nadlidskou, se prodírá a k lepšímu životu probírá.

Krajané, kteří nás občas přicházejí z Ameriky navštívit do Evropy za slavnostních příležitostí — nezapomínejme, že to nejsou všichni naši krajané zámofští, jako nebyli celou českou Amerikou ti, již při návštěvě naší za mořem k nám se tlačili a nás hostili ve svých spofádaných, blahobytem a spokojeností oplývajících domácnostech; v pozadí mezi vítajícími nás davy viděli jsme také mnohy trpký úsměv zklamání, mnohou tajenou slzu zoufalství.

Dal by se mnohy ještě světelný paprsek hodit tam za moře, aby se nám zde ukázal obraz v pravém, pravdivém osvětlení. Ne snad obraz opfedený zúmýslně, ale také ne obraz libezně zaržovělý, jako se jevívá z dálky Amerika našim lidem z hledišť falešných domněnek a představ, i upíraných k ní nadějí.

V celku jest Amerika studená, tvrdá náruč. S něhou sladkou,

KŘEČE,

kolika, úplavice průjem.

a všechny neduhy vnitřní rychle vyléčí

Perry Davis Pain Killer.

Zkouška jeho jest nejlepším doporučením. Co učinil pro jiné, může učiniti pro vás. Pamatujte, že jest pouze jeden Pain-Killer. Odepřete jiný. Na prodej ve všech lékárnách. po 25c. a 50c. láhev.

měkkou milostí, dokonce už s mazlením, nikoho nepřivítá. Jako stroj, bezohledně a hostejně obejmeme svými silnými lokty toho, kdo se jí svěřil. Sevře-li jej náhodou tak, že v něm praskají všechny kosti, na nějaké pohmoždění nesejde. A pro padlého nikdo nezapláče. Chlapi odnesou ho z dráhy a vše jde dále svou vyměřenou; vykázanou cestou. Nikde na světě snad člověk: nepozná tak pronikavě, kterak na něm jako jednotníku málo záleží, kterak vlastně jako člověk v obrovském kolotání lidstva, není ničím.

Kdo zabývá se myšlenkou na druhém běhu zakotviti, nalezne snad v mých řádkách dosti podnětu, aby znova přemýšlel a uvažoval a vážil a na váhách svého úsudku, svým rozumem i svým srdcem zkoušel mísku, kam se kloní, tam-li nebo tady. Pouhým legračním špásem takový přemet do Ameriky jistě není. Jest to nad pomyslení vážná věc, velmi, ukrutně vážná.

Osobně věru každému.

A také jako členu a příslušníku národa našeho nikomu to nesmí býti věcí, která se jen tak rozhoduje a provádí bez nejvyšší mravní nutnosti.

Kdo Čechem jest upřímným, tomu ten tvrdý a černý chléb náš český vždy ještě zůstává milejší, než všeho světa cizácké lahůdky. Také svou vlast jen tak zhoza nezamění a nezaprodá za pochybnou americkou čochovici.

Při všech osobních i společných těžkostech života našeho zde doma, v Čechách, zůstane a vytrvá do smrti ve své krásné a drabé rodné zemi.

Své děti a vauky i pravnučky počestně zachová pro svatou naši zděděnou řeč rodnou.

Zanedbávání v nepořádku se nalé. zřejmého žaludku způsobuje špatnou krev. Když žaludek vlivem dra. Augusta Koeniga Hamburgských kapek do pravého stavu opět jest uveden vyléčí se i krev.

Veskrzný vlak "Rock Island" dráhy, jenž vypraven bude ze západu do Buffalo ku sjezdu vysloužilců a jich přátel "bude rychlík prvé třídý." Vyjede z Omahy 22. srpna 1897.

Můžete obdržeti místo na tomto vlaku, když se přihlásíte u jednatele Rock Island dráhy. Učiňte potřebná opatření dráhy, abyste obdrželi nejlepší službu. Vlak jede veskrz beze změny.

Chladné vodopády niagarské blízce Buffalo vábí k sobě v srpnu a jízdné jest velmi nízké. Hlaste se o podrobnosti jednatele Rock Island dráhy, aneb dopište na C. A. RUTHERFORD, T1-4k G. A. P. D., OMAHA, NEB. neb na JOHN SEBASTIAN, G. P. A., CHICAGO, ILL.

SMĚLÝ LEZEC.

Prof. Libbey z Princeton University provedl co až posud považováno bylo za nemožné. V Novém Mexiku nalezá se obrovský balvan, kterýž dosahuje výšky 700 stěveň a kterýž nazván Mesa Encantada. Již mnozí lezci před ním pokoušeli se balvan tento slézti, avšak teprve prof. William Libbeymu se to podařilo.

jen o zisk materiální jako o vlastní účel, k němuž ten zápas byl prostředkem, nic na věci nemění. Všeobecně jest přesvědčení, že vědomostmi, vzděláním — právě možno jest vždy k větší zámožnosti a tím k příjemnějšímu sobě i platnějšímu pro celek životu se povznésti.

Proto také Američan za přední povinnost vůči dětem považuje poskytnuti jim příležitost a možnost, aby pro budoucnost z té stránky pevné základy si zbudovaly. Škola obecná není povinnou nikde v Americe, ale jen z nejnižších a nejspodnějších, z nejbídnějších hmotně i duševně tříd, docela spustlých, snad že se tu a tam pomíjí. Analabeta považován jest daleko pod psa. Člověk evropského původu, který své dítě na újmu školy posílá prodávati po ulicích noviny nebo sbírat na dlažbě poházené uhlí (to dělo se i mezi českými vystěhovalci někdy), aby výdělkem nějakým mu přispělo v tísní třeba jen okamžitě, byť ta tíseň byla sebe větší — takový člověk považován jest každým Američanem za lidské důstojnosti nehodného, za hluboko stojícího i pod černou rací, vzor všemu pořádku ještě opovrhovanou až nenáviděnou. Snaha americkým dětem jaksi již vrozená, co nejdříve možno vydělávati sám peníze, pomoci si šikovně k nějakému

zimní měsíce může pobýti pak na universitě a s pevným cílem věnovati se studiu dalšímu ve svém zvoleném oboru. Nyní nijak nezvyklo v Americe i při neodložené hrubě tělesné práci, v prázdných chvílích oddechu, zasednouti jako posluchač do sálu vysoké školy a poslouchati přednášky o elektřině na př., až získané vědomosti umožní úplný přemet do nového povolání.

Získání vědomostí, vyvýšení se nad úroveň svého okolí, i tak, že ve snaze té nespočívá cíl k dosažení něčeho určitého pro budoucnost, k opatření si zaměstnání, postavení tím naučeným — získání vzdělání jaksi povšechného, mimo obor vlastního působení životního ležícího, jest přímo všeobecným healem v Americe; snaha nezadávat si v ohledu žádném před jinými spoluobčany a držeti s nimi krok, když nemožno o jeden aspoň býti před nimi, nad ně se povznášeti, nad nimi vynikati. Často ovšem vede to vše k zmatenému mudrání, k přesvědčení vlastním o své všemohlosti a svým vševědění, k chvástavému, vychloubovému a při tom prázdnému tlučubství, což také za mořem, jako u nás, bývá protivnější než čirá nevědomost. Z pravidla však v tom zápolení o jistou aspoň výši kulturní, společný, že každý při nejmenším nechce patřiti pod ja-